

UPRAVNO SODIŠČE
REPUBLIKE SLOVENIJE

Evidenčna številka: UL0003967

Datum odločbe: 27.10.2010

Področje: INFORMACIJE JAVNEGA ZNAČAJA

Institut: informacija javnega značaja - dostop do informacij javnega značaja - dokument iz kazenskega postopka - pravnomočno končan postopek

Zveza: ZDIJZ člen 1, 4, 5, 6, 6/1.

Jedro

V postopku, ki se vodi na podlagi ZDIJZ, prosilec lahko dostopa do vseh tistih informacij javnega značaja, ki ne vsebujejo izjem iz 1. odstavka 6. člena ZDIJZ. V obravnavani zadevi ne gre za izjemo po 6. in 8. točki 1. odstavka 6. člena ZDIJZ, ker gre za dokument iz kazenskega postopka, ki je že pravnomočno končan in zato razkritje zahtevanih podatkov ne more škoditi izvedbi postopka. V zahtevanem dokumentu so izpolnjeni zakonski pogoji po 3. točki 1. odstavka 6. člena ZDIJZ in sicer, da gre za osebne podatke, katerih razkritje bi pomenilo kršitev varstva osebnih podatkov v skladu z zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov, zato mora organ v konkretnem primeru uporabiti institut delnega dostopa do zahtevanega dokumenta iz kazenskega spisa.

Izrek

Tožba se zavrne.

Obrazložitev

Z izpodbijano odločbo je tožena stranka ugodila pritožbi prosilca (A.A.) in organu naložila, da prosilcu v roku 15-ih dni od vročitve te odločbe posreduje fotokopijo sklepa št. III K 782/2003 z dne 17. 11. 2004, tako da mora v navedenem dokumentu prekriti določene osebne podatke. V obrazložitvi svoje odločbe navaja, da ob upoštevanju določb 1. in 4. člena Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 51/06, v nadaljevanju ZDIJZ) ugotavlja, da zahtevani dokument predstavlja informacijo javnega značaja, saj so izpolnjeni vsi trije osnovni pogoji, po katerih se lahko opredeli informacijo kot informacijo javnega značaja in sicer: informacija izvira iz delovnega področja sodišča, organ z njo razpolaga in se informacija nahaja v materializirani (pisni) obliki. V nadaljevanju obravnava razmerje med določbama ZDIJZ v povezavi z določbo 128. člena Zakona o kazenskem postopku (ZKP) in v zvezi s tem navaja, da določbi 128. člena ZKP in ZDIJZ nista v razmerju *lex specialis derogat lege generali*, ker ne urejata iste pravice, saj se določba 128. člena ZKP nanaša na pravico strank v sodnem postopku oziroma pravico tistega, ki izkaže upravičen interes

do pregleda in prepisa v konkretni kazenski zadevi, ZDIJZ pa ureja pravico vsakogar, da dostopa do različnih dokumentov - informacij javnega značaja, s katerimi razpolagajo organi zavezanci. Navaja, da gre za različni pravni podlagi in za urejanje dveh različnih pravic; na eni strani za pravico dostopa do informacij javnega značaja, ki izhaja iz 2. odstavka 39. člena Ustave RS in na drugi strani za pravico strank oziroma drugih udeležencev do vpogleda in prepisa spisa, ki je v okviru pravice do enakega varstva zagotovljena v 22. členu Ustave RS. S 128. členom ZKP je tako varovano načelo kontradiktornosti v postopku, saj lahko stranke oziroma vsakdo, ki ima upravičen interes, dostopa do vseh dokumentov, ki se nahajajo v kazenskem spisu, prosilec na podlagi ZDIJZ pa lahko dostopa samo do tistih informacij javnega značaja, ki ne vsebujejo izjem po 1. odstavku 6. člena ZDIJZ. Navaja, da je postopek dostopa do informacij javnega značaja postopek, v katerem se odloča o upravni zadevi, kazenski postopek pa je sodni postopek, pri čemer gre za dve povsem različni pravni področji. Različen je tudi objekt varstva, to je varovana pravica, ki tak postopek terja. V postopku dostopa do informacij javnega značaja gre za odločanje o upravni zadevi in je vprašanje dostopa do informacije javnega značaja treba presojati v vsakem konkretnem primeru posebej, zato bi moral organ v zvezi z zahtevo za dostop do informacije javnega značaja v konkretnem primeru uporabiti ZDIJZ in presoditi, ali je podana katera od izjem po 1. odstavku 6. člena ZDIJZ. Glede pravnega interesa navaja, da po določbi 5. člena ZDIJZ za dostop do informacij javnega značaja velja načelo prostega dostopa prosilcem, ki imajo na svojo zahtevo pravico pridobiti od organa informacijo javnega značaja in je to podrobneje izraženo v določbi 3. odstavka 17. člena ZDIJZ, po katerem prosilcu ni treba pravno utemeljiti zahteve ali izrecno označiti, da gre za zahtevo za dostop do informacije javnega značaja. Edini razlog za zavrnitev dostopa do informacije javnega značaja so izjeme, ki jih določa ZDIJZ. Le-ta v 1. odstavku 6. člena taksativno določa 11 izjem, ko lahko organ prosilcu zavrne dostop do zahtevane informacije. V zvezi s tem zaključuje, da je v konkretnem primeru kazenski postopek pravnomočno zaključen, zato razkritje zahtevanih informacij ne more škodovati izvedbi tega postopka in zato v konkretnem primeru niso izpolnjeni zakonski pogoji za obstoj izjeme po 6. točki 1. odstavka 6. člena ZDIJZ. Presojala je tudi, ali je v konkretnem primeru podana izjema po 3. točki 1. odstavka 6. člena ZDIJZ, ki kot izjemo od prosto dostopnih informacij določa osebni podatek, katerega razkritje bi pomenilo kršitev varstva osebnih podatkov v skladu z zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov. V zvezi s tem ugotavlja, da so varovani osebni podatki tisti, za katerih razkritje ni podana pravna podlaga v smislu 9. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov. Ugotavlja, da je v konkretnem primeru mogoče uporabiti inštitut delnega dostopa, tako da se z izbrisom vseh varovanih osebnih podatkov onemogoči prepoznavnost in določljivost posameznikov, na katere se le-ti nanašajo. Z izbrisom namreč varovani osebni podatki, ki so vsebovani v zahtevanem dokumentu, postanejo anonimizirani. Glede na navedeno je bilo potrebno pritožbi prosilca ugoditi.

Tožeča stranka kot zastopnik javnega interesa v tožbi navaja, da se z izdano odločbo tožene stranke ne strinja, ker je nezakonita in nepravilna. Tožena stranka se je namreč v obrazložitvi odločbe postavila na stališče, ki je materialnopravno zmotno in napačno razlaga določbe ZDIJZ v povezavi z določbo 128. člena ZKP. Stališče tožene stranke, da določbi 128. člena ZKP in ZDIJZ nista v razmerju *lex specialis derogat lege generali*, ker ne urejata iste pravice, ne vzdrži, saj je po stališču tožeče stranke ZKP (128. člen) specialnejši od ZDIJZ in se mora za to v konkretnem primeru uporabiti ZKP. Takšno stališče izhaja tudi iz dosedanje prakse Upravnega sodišča RS. Tako v odločbi U 2398/2006 z dne 9. 1. 2008 sodišče navaja, da se ni mogoče izogniti ugotovitvi, da isto vsebinsko vprašanje rešujeta dva zakona na dva različna načina in ne en, ne drug ne urejata razmerja med njima, zaradi česar je potrebno uporabiti vse metode razlage. Zato je potrebno odnos specialnosti in generalnosti presojati glede na področje, za katerega en in drugi zakon velja. ZDIJZ je v odnosu na ZKP splošnejši, saj ureja režim dostopnosti informacij javnega značaja na splošno, torej z vseh področij, medtem ko določba 128. člena ZKP ureja dostopnost informacij s točno določenega področja kazenskih spisov. Tožeča stranka izpostavlja tudi stališče Vrhovnega sodišča (sodba opr. št. I Up 731/2005), da je treba v vsakem primeru zahtevane informacije ugotoviti tudi, ali iz določb posameznega zakona, ki ureja določeno

področje izvrševanja javnih nalog, ne izhaja prepoved posredovanja določenih podatkov. Tako prepoved je organ dolžan upoštevati ne glede na to, ali je izrecno določena, ali pa izhaja posredno iz posameznih določb področnega zakona. Nedvomno iz 128. člena ZKP izhaja prepoved dajanja informacij iz kazenskega spisa komurkoli s tem, ko je določeno, da se sme vpogled in prepis dovoliti le tistemu, ki ima pravni interes. V omenjeni odločbi je Upravno sodišče opozorilo na podobnost problematike v pravnem postopku, ko je zavzelo stališče, da je ZPP, ko gre za vprašanje uporabe 150. člena, specialnejši predpis, in mu je zato treba dati prednost pred določbami ZDIJZ. Podredno, v kolikor sodišče ne bi sledilo stališču o odnosu specialnosti področnih zakonov do ZDIJZ, tožeča stranka meni, da gre vsaj za odnos prirejenosti ZDIJZ kot krovnega zakona glede na področne zakone, pri čemer je izjeme in pogoje, ki jih določa področna zakonodaja, potrebno upoštevati kot omejitev dostopa do informacij javnega značaja. Ker je v konkretnem primeru zaradi napačne uporabe materialnega prava kršen zakon v škodo javnega interesa, ki je v spoštovanju ustavnega položaja sodstva kot samostojne veje oblasti in iz tega izvirajoče posebne zakonske ureditve njegovega delovanja, ki zagotavlja tako neodvisnost kot javnost, tožeča stranka sodišču predlaga, da izpodbijano odločbo tožene stranke odpravi oziroma spremeni tako, da se pritožba prosilca zavrne.

V odgovoru na tožbo tožena stranka v celoti vztraja pri navedbah v izpodbijani odločbi in prereka vse navedbe tožeče stranke v kolikor se z njimi izrecno ne strinja. Dodatno poudarja, da je domet ZDIJZ izjemno širok, ker se razteza na vsa področja delovanja subjektov javnega sektorja in zato velja tudi za sodišča. Še bolj pomembno je, da ZDIJZ v 6. členu celovito ureja izjeme, v katerih organi prosilcem lahko zavrnejo dostop do zahtevane informacije. Ponovno poudarja, da ZDIJZ pomeni izvajanje pravice dostopa do informacij javnega značaja, ki je v slovenskem pravnem redu ustavno zagotovljena pravica (2. odstavek 39. člena Ustave RS), s 128. členom ZKP pa je varovano le načelo kontradiktornosti v pravnem postopku, ki ni v ničemer povezano z načelom javnosti in še manj s pravico do dostopa do informacij javnega značaja oziroma z vprašanjem dopustnosti dostopa javnosti do dokumentov sodišča pri reševanju pravne zadeve. Pravica strank do vpogleda v spis po 128. členu ZKP ter pravica dostopa do informacij javnega značaja nista pravici, ki bi bili medsebojno v koliziji oziroma pravici, ki bi se izključevali. Vztraja, da gre v konkretnem primeru za dve različni pravici in posledično za dve različni materiji, pri uresničevanju obeh pravic pa gre za dva različna postopka (kazenski in upravni) in je vprašanje dostopa do informacije javnega značaja treba presojati v vsakem konkretnem primeru posebej. Pravica strank do vpogleda v spis po 128. členu ZKP se nanaša na celoten spis, v postopku z zahtevo za dostop do informacije javnega značaja, ki bi se nanašala na celoten spis, pa bi bilo treba presojati vsak dokument v tem spisu posebej. ZKP torej ni specialni zakon, ki bi urejal posamezna vprašanja v zvezi z dostopom do informacij javnega značaja. Zato tudi zavrača navedbe tožeče stranke, ki se nanašajo na razumevanje stališča, kot ga je zavzelo Vrhovno sodišče RS v zgoraj navedeni sodbi, saj je pri tolmačenju navedenega stališča potrebno upoštevati, da je o zahtevi za dostop do informacij do javnega značaja treba odločati v okviru določb ZDIJZ, poleg tega pa je treba v vsakem primeru ugotoviti tudi, ali posamezni področni zakon ureja tudi dostop do informacij javnega značaja. ZDIJZ in ZKP urejata različne materije in zato ZKP ne more šteti kot področni zakon, ki ureja dostop do informacij javnega značaja v zvezi z dokumenti, ki nastanejo v kazenskem postopku, iz česar sledi, da se stališča Vrhovnega sodišča ne da uporabiti v konkretnem primeru. Pridobitev dokumentov iz kazenskega spisa v smislu informacije javnega značaja namreč urejajo le določbe ZDIJZ, saj ZKP tega vprašanja ne ureja. Ni se torej mogoče strinjati s stališčem tožeče stranke, da je 128. člen ZKP v razmerju do ZDIJZ specialnejši predpis. Takšno stališče smiselno izhaja tudi iz 8. točke 1. odstavka 6. člena ZDIJZ, kajti, če bi bil zakonodajalec želel popolnoma izključiti uporabo določb ZDIJZ za dostop do dokumentov, ki so bili pridobljeni ali sestavljeni zaradi sodnega postopka, te izjeme ne bi opredelil v ZDIJZ na način, ki pod določenimi pogoji dopušča dostop tudi do takšnih informacij. Opisana ureditev dostopnosti do dokumentov, ki izvirajo iz sodnih postopkov, tudi ne posega v ustavni položaj sodstva kot samostojne veje oblasti, kar je še dodaten argument, da uporaba ZDIJZ kot materialnega zakona v izpodbijani odločbi ne predstavlja kršitve zakona v škodo

javnemu interesu, temveč ravno nasprotno, javnemu interesu je v prid. Tožena stranka zato sodišču predlaga, da tožbo zavrne.

Tožeča stranka je hkrati s tožbo zahtevala tudi, da sodišče odloži izvršitev izpodbijanega akta do izdaje pravnomočne odločbe, ker bi z izvršitvijo akta nastala tožniku težko popravljiva škoda oziroma bi ta gotovo nastala strankam v konkretni kazenski zadevi, v kateri je bil kazenski postopek zoper obdolženega dne 17. 11. 2004 pravnomočno ustavljen.

O zahtevi tožeče stranke za izdajo začasne odredbe je sodišče odločalo posebej in sicer je s sklepom opr. št. I U 658/2009 z dne 24. 4. 2009 odločilo, da se zahteva za izdajo začasne odredbe zavrne, ker v obravnavanem primeru izpodbijana odločba na podlagi 3. odstavka 10. člena Zakona o informacijskem pooblaščenca (ZinfP) še ni postala izvršljiva.

Stranka z interesom A.A. na tožbo ni odgovoril.

Tožba ni utemeljena.

V obravnavani zadevi gre za dostop do pravnomočnega sklepa Okrajnega sodišča v Ljubljani št. III K 782/2003.

Po določbi 1. odstavka 1. člena ZDIJZ ta zakon ureja postopek, ki vsakomur omogoča prost dostop in ponovno uporabo informacij javnega značaja, s katerimi razpolagajo državni organi, organi lokalnih skupnosti, javne agencije, javni skladi in druge osebe javnega prava, nosilci javnih pooblastil in izvajalci javnih služb. V 1. odstavku 4. člena ZDIJZ je določeno, da je informacija javnega značaja informacija, ki izvira iz delovnega področja organa, ki se nahaja v obliki dokumenta, zadeve, dosjeja, registra, evidence ali drugega dokumentarnega gradiva, ki ga je organ izdelal sam v sodelovanju z drugim organom ali pridobil od drugih oseb. Določba 5. člena ZDIJZ uveljavlja načelo prostega dostopa do informacij javnega značaja, po katerem so te informacije prosto dostopne vsem pravnim ali fizičnim osebam. V 6. členu 1. odstavka ZDIJZ so določene izjeme, ko organi, navedeni v 1. odstavku 1. člena ZDIJZ, lahko zavrnejo prošilcu dostop do zahtevane informacije. Po drugi strani je v 1. odstavku 128. člena ZKP določeno, da se sme vsakemu, ki ima upravičen interes, dovoliti pregled in prepis posameznih kazenskih spisov.

Na podlagi citiranih zakonskih določb, ob upoštevanju podatkov v spisih, je odločitev tožene stranke po mnenju sodišča pravilna. Tožena stranka je pravilno ugotovila, da je zahtevani dokument treba šteti kot informacijo javnega značaja v smislu 1. odstavka 4. člena ZDIJZ. Pravilno je štela tudi, da v postopku, ki se vodi na podlagi ZDIJZ, prošilec lahko dostopa do vseh tistih informacij javnega značaja, ki ne vsebujejo izjem iz 1. odstavka 6. člena ZDIJZ. V zvezi s tem je pravilno ugotovila, da v obravnavani zadevi ne gre za izjemo po 6. in 8. točki 1. odstavka 6. člena ZDIJZ, ker gre za dokument iz kazenskega postopka, ki je že pravnomočno končan in zato razkritje zahtevanih podatkov ne more škoditi izvedbi postopka. Pravilno je tudi presodila, da so v zahtevanem dokumentu izpolnjeni zakonski pogoji po 3. točki 1. odstavka 6. člena ZDIJZ in sicer, da gre za osebne podatke, katerih razkritje bi pomenilo kršitev varstva osebnih podatkov v skladu z zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov. Zato je pravilno odločila, da mora organ v konkretnem primeru uporabiti institut delnega dostopa do zahtevanega dokumenta iz kazenskega spisa.

Tožbeni ugovori na drugačno odločitev sodišča ne morejo vplivati. Tožeča stranka se ne more uspešno sklicevati na izpostavljeno sodbo Vrhovnega sodišča RS, saj je tožena stranka v izpodbijani odločbi smiselno upoštevala tudi v navedeni sodbi zavzeto stališče. Prav tako tožeča stranka ne more biti uspešna s

sklicevanjem na citirano sodbo upravnega sodišča opr. št. U 2398/2006 z dne 9. 1. 2008, s katero je sodišče v primerljivi zadevi sicer pred časom odločilo drugače kot v konkretnem primeru, vendar pa je razvoj sodne prakse glede vprašanja dostopa do informacij javnega značaja sčasoma privedel do določenih sprememb v presoji tovrstnih zadev.

V obravnavanem primeru je sodišče izhajalo predvsem iz ustavno varovane kategorije javnosti sojenja (24. člen Ustave RS), ob upoštevanju 8. točke 1. odstavka 6. člena ZDIJZ, da se na to izjemo ni mogoče sklicevati, ko gre za zahtevano informacijo iz sodnega postopka, ki je pravnomočno končan.

Ker je odločitev tožene stranke po mnenju sodišča pravilna in zakonita, je sodišče na podlagi 1. točke 63. člena Zakona o upravnem sporu (Uradni list RS, št. 105/06, v nadaljevanju ZUS-1) tožbo zavrnilo kot neutemeljeno.

Datum zadnje spremembe: 13.04.2011